

Кормак Макарти, Џон Хилкоут и Џон Јурјенсен

ОМИЉЕНИ КАУБОЈ ХОЛИВУДА

Романописац Кормак Макарти избегава интервјуе, али ужива у разговору. Прошле недеље, аутор је седео усред зеленила у дворишту хотела „Менгер“ који је изграђен око двадесет година након опсаде Алама чији се остаци налазе у близини.

Поподневни разговор, у ком је учествовао и редитељ филма *Луџи* Џон Хилкоут, трајао је до сумрака, а потом се наставио у оближњем ресторану за вечером. Обучен у нове фармерице и браон каубојске чизме, господин Макарти започиње оброк бомбај гибсоном, хладним, без леда.

Седамдесетшестогодишњи писац прославио се романом *Крвави меридијан* из 1985, причом о америчком плаћенику у лову на Индијанце дуж мексичке границе. Комерцијални успех дошао је касније, са романом *Сви ѿи леџи коњи* из 1992, првим делом *Трилоџије о ѿраници*, за који је добио Националну књижевну награду. Критичари су се до танчина бавили његовим минуциозним приказом Запада, његовим сликарским приказима насиља и „мишићавом“ прозом лишеном већине знакова интерпункције.

Сам писац, међутим, показао се далеко неухватљивијим. Нећете га наћи на књижевним фестивалима, јавним читањима и другим местима на којима се писци окупљају. Господин Макарти више воли да се дружи с „паметним људима“ ван свог поља интересовања, попут професионалних покераша и мислилаца с Института Санта Фе, теоријско-научне фондације у Новом Мексику чији је дугогодишњи сарадник.

Протеклих година, његов друштвени круг се за милиметар померио ка Хوليوуду. Многи нови читаоци открили су га преко филма *Ово није земља за сѿарце*¹ из 2007, трилера који се одвија око актовке пуне пара од дроге и немилосрдног убице. Филм, који су режирали Џоел и Итан Коен, добио је четири Оскара.

Данас, 25. новембра, очекује нас премијера филмске адаптације *Луџа*, романа који је означио још један битан стадијум каријере господина Макартија. Једнако интиман колико и туробан, роман доноси причу о човековој вези са својим младим сином док се обојица боре за опстанак након што је катаклизма уништила друштво. Роман је добио Пулицерову награду 2007, а Опра Винфри га је увелико промовисала као неочекивани избор за свој књижевни клуб.

Филм, са Вигом Мортенсенем у главној улози оца и Кодижем Смит-Макфијем (у време снимања имао је једанаест година) у улози његовог сина, блиско прати суморан наратив романа који укључује и сусрете са канибалима. Господин Хилкоут је Аустралијанац који је снимео насилну причу сличну вестерну под називом *Понуга*, чија се радња одвија у аустралијској дивљини. Како би дочарао разорене пејзаже из *Луџа*,

¹ Званични превод филма гласи *Нема земље за сѿарце* док је роман преведен на српски под словима *Нема земље за сѿарце* („Веобок“, 2008) и у другом издању као *Ово није земља за сѿарце* („Контраст издаваштво“, 2020). (Прим. ѿрев.)

Хилкоут је снимео већи део филма у Питсбургу током зиме, где су остаци регионалне индустрије угља и челика допринели амбијенту пустоши.

Позадина приче Макартијевог романа је дубоко лична и ослања се на његов однос са једанаестогодишњим сином Џоном ког је добио са својом трећом супругом Џенифер. Док смрт надвладава све у *Луџу*, главни јунак опсесивно штити сина и припрема га да даље настави сам: „Знао је само то да је дете његов залог. Рекао је: Ако оно није реч Божја, онда Бог никад није проговорио.“²

Макарти је долетео из свог дома близу Санта Феа како би посетио продукцијску кућу свог пријатеља Томија Лија Џоунса. Овај глумац, звезда филма *Ово није земља за сџарце*, режирао је филм по Макартијевој драми *The Sunset Limited*,³ у којој је играо и главну улогу уз Самјуела Л. Џексона. Филм почиње сценом у којој један човек спречава другог човека да се баци под подземни воз, и биће приказан на НВО-у следеће године.

Макарти и Хилкоут одају утисак неоптерећене пријазности у свом пријатељству, упркос томе што је ово могла бити незгодна сарадња.

Хилкоут је изјавио: „Скинуо си ми велики терет с плећа када си рекао: ‘Види, роман је роман, а филм је филм, и они се веома разликују.’“

Благим гласом, често се смејући и гледајући нас продорним сивозеленим очима, Макарти је говорио о књигама и филмовима, апокалипси, очевима и синовима, прошлим и будућим пројектима, о томе како пише – и о Богу.

The Wall Street Journal: *Када ћогајете права на своје књије, да ли Вам уовори ћружају некакав увид у сценарио или је ћо изван Ваше контроле?*

Кормак Макарти: Не, продаш их и идеш кући, па на спавање. Не петљаш се у нечији пројекат.

WSJ: *Када сће ћрви ћоји оћишли на филмски сећ, како је ћо било у ћоређењу с оним како сће видели Пут у својој глави?*

К. М.: Претпостављам да моја идеја о томе шта се догађало у *Луџу* није укључивала шездесеторо–осамдесеторо људи и гомилу камера. [Редитељ] Дик Пирс и ја смо снимили један филм у Северној Каролини пре око тридесет година и тад сам помислио: „Ово је напросто пакао. Ко би се овим бавио?“ Уместо тога, ја устанем и попијем кафу, цуњам околу па мало читам, седнем и откуцам неколико речи и онда гледам кроз прозор.

WSJ: *Има ли ићак нечеј ћримамљивој у ћом ћроцесу сарадње у ћоређењу с усамљеничким сћисаћелским ћослом?*

К. М.: Има, примамљује те да га избегаваш по сваку цену.

WSJ: *Када сће ћоворили о агаћћацији Пута са Џоном, да ли је инсисћирао да сазна шћа је изазвало каћасћрофу у ћричи?*

² Наведено према: Макарти, Кормак. (2016). *Луџ*. (Данило Лучић, прев.). Београд: Контраст издаваштво, 8. (Прим. ћрев.)

³ Наслов филма је преведен на српски као *Последњи воз*. (Прим. ћрев.)

К. М.: Многи ме то питају. Немам неко мишљење. На Институту Санта Фе сарађујем с научницима из свих дисциплина и неки од геолога су рекли да њима личи на удар метеора. Али могло би да буде било шта – вулканска активност или нуклеарни рат. Није ни нарочито важно. Читава поента је у томе шта радиш у том тренутку. Последњи пут кад је калдера експлодирала у Јелоустоуну, читав северноамерички континент је био под скоро пола метра пепела. Људи који су ронили у језеру Јелоустоун кажу да тамо постоји нека избочина на дну која је сада око триста метара висока и као да цела ствар пулсира. Добијете различите одговоре од различитих људи, али може се десити да пукне у наредне три до четири хиљаде година или би могла да еруптира у четвртак. Нико не зна.

WSJ: *Шта Вас све забрињава?*

К. М.: Ако размислите о неким стварима о којима говоре интелигентни научници, схватићете да за сто година људска раса уопште неће бити препознатљива. Можда смо заиста делом машине и можда имамо имплантиране компјутере у себи. Више је него теоретски могуће имплантирати у мозак чип који би садржао све информације из свих светских база података. Као што људи који су о овоме већ говорили кажу, све је у томе да прокљувите умрежење. Ето вам проблема о коме можете да размишљате будни ноћу.

WSJ: *Пут је једна љубавна прича између оца и сина, али њих двојица ниједном не изговоре „Волим ње“.*

К. М.: Не. Нисам мислио да би то могло допринети причи на било који начин. Али многе реченице које постоје у књизи су дословно пренесени разговори између мог сина Џона и мене. Управо на то мислим кад кажем да је он коаутор овог романа. Много тога што дечак [у роману] изговара заправо је Џон рекао. Џон је рекао: „Тата, шта би ти радио да ја умрем?“ Ја сам рекао: „Па, и ја бих желео да умрем“, а он је рекао: „Да би био са мном?“ Рекао сам: „Да, да бих био с тобом.“ То је само један разговор који два момка воде.

WSJ: *Зашто не пошљешу неке примерке Пута?*

К. М.: Постоје потписани примерци романа, али они сви припадају мом сину Џону, тако да, кад буде напунио осамнаест година, може да их прода и оде у Лас Вегас или нешто тако. Не, то су једини потписани примерци књиге.

WSJ: *Колико их има ње?*

К. М.: Двеста педесет. С времена на време добијем писма продаваца књига или неког другог у којима ми пишу: „Ја имам потписани примерак *Пута*“, а ја им кажем: „Не. Немаш.“

WSJ: *Какав је био Ваш однос са браћом Коен на снимању филма Ово није земља за старце?*

К. М.: Упознали смо се и прођаскали неколико пута. Уживао сам у њиховом друштву. Њих двојица су паметни и веома талентовани. Као ни Џону, ни њима није била потребна моја помоћ да сниме филм.

WSJ: Роман Сви ти леџи коњи *џакође има своју филмску аџаџиацију [са Меџом Дејмонот и Пенелоје Круз у џлавним улојама]. Јесџе ли били задовољни како је исџао на крају?*

К. М.: Могло је то бити боље. Онаџав како је данас, могао би се премонтирати тако да се од њега направи један добар филм. Редитељ је мислио да може да пренесе целу књигу на платно. Па, то се не може. Морате да одаберете причу коју желите да испричате и да то пренесете на екран. Он је тако направио четворосатни филм и онда је сазнао да, ако жели да га прикажу, мора да га скрати на два сата.

WSJ: *Да ли се џроблем дужине може џримениџи и на књиге? Је ли књига од хиљаду сџраница некако џревише?*

К. М.: За модерне читаоце јесте. Људи изгледа читају само мистерије било које дужине. Са мистеријама, што је роман дужи, утолико боље, щуди ће читати било шта. Али комплексни романи од осамсто страница који су се писали пре сто година се на- просто више неће писати и щуди на то морају да се привикну. Ако мислите да ћете написати нешто попут *Браће Карамазових* или *Мобија Дика*, само напред. Нико то неће читати. Нема везе колико је књига добра или колико су читаоци паметни. Њихове навике, њихови мозгови су другачији.

WSJ: *Људи кажу да је Крвави меридијан немоџуће аџаџиираџи на филмско џлаџно најросџо збоџ мрачносџи и насилносџи џриче.*

К. М.: То је све глупост. Чињеница да је то једна суморна и крвава прича нема ништа с тим да ли можете или не можете да је пренесете на екран. То није проблем. Проблем је у томе што би то било тешко учинити и што би то захтевало неког ко има бујну машту и много петље. Али би заузврат награда била изванредна.

[ОЧЕВИ И СИНОВИ

Пуџ се надовезује на дугу историју филмова о очевима и синовима. Често је дечак ту највећи учитељ.

Шамџион (1931)

Дечак по имену Динк (Џеки Купер) држи се уз свог оца, пијаног борца, кроз бокс-мечеве у Тихуани, очајничко коцкање и несреће са тркачким грлом Малим шампионом. Волас Бери је добио Оскара за улогу оца који инсистира на последњој борби како би се искупио и обезбедио новац за сина.

Крадљивац бицикала (1948)

Када кључ прихода једног сиромаша, његов бицикл, буде украден, он ће очајнички покушати да пронађе кривца широм Рима, док га у стопу прати његов син Бруно. Редитељ Виторио де Сика блиско прати послератно сиромаштво у врхунском примеру италијанског неореалистичког покрета, у коме се вреднују аутентични детаљи више него заплет.

Кramer ѡроѡив Крамера (1979)

Бавећи се двама, у то време, храбрим темама за Холивуд – разводом и самохраним очинством – Дастин Хофман игра оца опседнутог каријером који учи да се брине о свом сину. Његове незгоде у кухињи су комични елемент, али је Хофманов перформанс (и перформанс његове колегинице Мерил Стрип) осликао озбиљне друштвене промене, које су резултирале хитом на биоскопским благајнама.

Живоѡ је леѡ (1997)

Филм почиње 1939. када се Бенинијев шашави Гвидо удвара својој будућој супрузи, затим се премешта у концентрациони логор, где Гвидо убеди свог сина да је њихово заточеништво само део сложене игре. Редитељ филма Роберто Бенини кретао се ризичном линијом између драме о Холокаусту и комедије, и за то је био награђен бројним Оскарима.

Окѡбарско небо (1999)

Играјући рудара, Крис Купер се придружио дугом низу строгих очева са филмске траке који угњетавају своје надарене синове и нехотице их терају да постану успешни. Дечак у филму, Хомер Хикам (Џејк Циленхол), био је стварна личност, заљубљеник у ракетну физику у Западној Вирѡинији током кризе са „Спутником“, и постао је инжењер у Наси.

У ѡѡрази за Немом (2003)

„Пиксар“ је купио похвале критичара за свој препознатљив стил анимације – Џо Моргенстерн из *The Wall Street Journal*-а назвао је филм „чудом визуелне енергије“ – али се и публика такође одушевила причом о оцу и сину која се бави темом губитка. Роба клоун по имену Марлин изгуби своју жену због предатора, а затим крене у потрагу за својим сином, који је стрпан у акваријум једног зубара.]

WSJ: *Како ѡјмови сѡарења и смрѡи уѡичу на Ваш ѡосао? Је ли ѡосѡао ѡоруђе ѡи-ѡање?*

К. М.: Будућност вам постаје све краћа и то приметите. Последњих година нисам имао жељу да радим било шта осим да пишем и будем са [сином] Џоном. Чујем да људи причају о одласку на одмор или нешто тако и ја се питам о чему се ту ради. Ја немам никакву жељу да идем на пут. Мој савршен дан подразумева седење у соби с мало празног папира. То је рај. То је благо и све друго је само губљење времена.

WSJ: *Како ѡај саѡ који оѡкуцава уѡиче на Ваша дела? Да ли чини да желиѡе да ѡи-шеѡе краћа дела или да заокружиѡе све једним великим, свеобухваѡним делом?*

К. М.: Не занима ме писање кратких прича. Све што не одузима неколико година вашег живота и не тера вас да се убијете тешко да вреди радити.

WSJ: *Последњих ѡеѡ ѡодина су биле веома ѡпродукѡивне за Вас. Је ли било сушних ѡериода у Вашој каријери?*

К. М.: Не мислим да има плодних или сушних периода. То је само перцепција коју добијете кад погледате оно што је објављено. Ваш најпродуктивнији дан може да

укључује и гледање неких мрава како носе мрвице хлеба. Неко је питао Фланери О'Конор зашто пише и она је одговорила: „Зато што сам добра у томе.“ Мислим да је то прави одговор. Ако сте добри у нечему, веома је тешко да то не радите. Док сам причао са старијим људима који су проживели добре животе, половина од њих би неизбежно рекла: „Најважнија ствар у мом животу јесте то што сам био невероватне среће.“ Када то чујете, знате да сте чули истину. То не умањује њихов таленат или труд. Можете да имате све то и да опет не успете.

WSJ: *Можеће ли да ми кажете нешто о књизи на којој радите, у смислу приче или места радње?*

К. М.: Не иде ми баш добро причање о тим стварима. Већином се дешава у Њу Орлеансу отприлике 1980. Прича је о брату и сестри. Када роман почне, она је већ извршила самоубиство и прича прати то како се он с тиме носи. Она је занимљива девојка.

WSJ: *Неки критичари истичу да се рејко удубљујете у женске ликове.*

К. М.: Овај опширан роман је углавном о младој жени. Постоје занимљиве сцене које пресецају читав роман и све се тичу прошлости. Она се убила отприлике седам година раније. Планирам да напишем роман о једној жени већ око педесет година. Никада нећу бити довољно компетентан да то учиним, али у неком тренутку човек мора да покуша.

WSJ: *Рођени сте на Роуд Ајланду и одрасли у Тенесију. Зашто сте се обрели на Јујо-зајлагу?*

К. М.: Обрео сам се на Југозападу јер знам да нико никада није писао о њему. Поред кока-коле, друга ствар која је нашироко позната јесу каубоји и Индијанци. Можете да одете и у неко планинско село у Монголији, па ће и тамо знати за каубоје. Али нико их није узео заозбиљно, не у последњих двеста година. Помислио сам, ево добре теме. И била је.

WSJ: *Одгајани сте као ирски католик.*

К. М.: Јесам, помало. Није то било толико важно. Ишли смо недељом у цркву. Чак се и не сећам да смо о религији икада разговарали.

WSJ: *Је ли Бој са којим сте одрасли сваке недеље у цркви исти Бој којеј човек у Путу преиспитује и проклиње?*

К. М.: Могао би бити. Дубоко саосећам са духовним погледом на свет и мислим да је он значајан. Али јесам ли ја неко ко верује у духовно? Волео бих да јесам. Није сад да размишљам о некаквом животу после смрти који желим да живим, него једноставно у погледу тога да треба бити боља особа. Имам пријатеље на Институту. Они су врло бистри момци који се баве тешким послом решавајући сложене проблеме, и они кажу: „Заиста је много важније бити добар него паметан.“ Слажем се да је важније бити добар него бити паметан. То је све што могу да Вам понудим.

WSJ: *Збој тога што је Пут толико личан, јесте ли оклевали да га видите на филму?*

К. М.: Не. Гледао сам Џонов филм [*Понуда*] и знао сам понешто о њему по чувењу, па сам помислио да би он вероватно обавио добар посао поштујући материјал. Такође, моја агенткиња [Аманда Урбан], она је просто најбоља. Она не би продала књигу некоме осим ако нема поверења у оно што би с њом могли да ураде. Није ствар само у новцу.

Џон Хилкоут: *Зар ниси зајочео роман Ово није земља за старце као сценарио?*

К. М.: Јесам, написао сам га. Показао сам га неким људима и није их нарочито занимао. Заправо, рекли су: „Ово никада не би упалило.“ Годинама касније сам га извукао и прерадио у роман. Није ми дуго требало. Био сам на додели Оскара с Коеновима. Имали су сто пун награда до краја вечери, стајале су тамо као лименке пива. Једна од првих награда коју су добили била је за најбољи сценарио и Итан се вратио и рекао ми: „Па, ја нисам ништа урадио, али награду ћу задржати.“

WSJ: *За романе ѿоуиѿ Крвавог меридијана бавили сѿе се оѿсежним исѿиоријским исѿираживањем. Какву врсѿу исѿираживања сѿе обавили за Пут?*

К. М.: Не знам. Само сам разговарао с људима о томе како би ствари могле да изгледају у различитим катастрофалним ситуацијама, али нисам много истраживао. Водим те разговоре преко телефона са својим братом Денисом и често разговарамо о некој врсти сценарија о одвратном крају света и увек се на крају смејемо. Свако ко би нас чуо, рекао би: „Зашто напросто не одеш кући, ускочиш у каду топле воде и пресечеш вене?“ Разговарали смо о томе шта би људи радили да преживи тек мали проценат популације. Вероватно би се поделили у мања племена и кад све нестане, преостало би им само да једу једни друге. Знамо да је то историјски тачно.

WSJ: *Чиме се бави Ваш браѿ Денис? Да ли је и он научник?*

К. М.: Јесте. Он има докторат из биологије и такође је и адвокат и човек од мисли и добар пријатељ.

WSJ: *Браѿски разѿовори ѿек ѿако скрену на ѿему аѿокалиѿсе?*

К. М.: Чешће него што то можемо да оправдамо.

WSJ: *На какву сѿе врсѿу реакције на Пут наишли код очева?*

К. М.: Имам једно те исто писмо од око шест различитих људи. Једно из Аустралије, једно из Немачке, једно из Енглеске, али сва она кажу исто. Кажу: „Почео сам да читам Ваш роман после вечере и завршио сам га у 3.45 следећег јутра, онда сам устао и отишао на спрат и пробудио своју децу, па сам само седео на кревету држећи их у наручју.“

Џ. Х.: Кормаче, мислиш ли да смо ухватили дух књиге?

К. М.: Да, апсолутно. Нисам видео коначну верзију.

Џ. Х.: Буди захвалан што ниси морао да седиш и гледаш прву верзију која је трајала четири сата. Видите, никада нисам снимео филм ни близу два сата трајања. Дивим се старим филмовима који су трајали по деведесет минута.

К. М.: Постоји једно мишљење да редитељима не треба дозволити да монтирају сопствене филмове. Али истина је да би управо они требало да то чине. И требало би да буду заиста брутални. Заиста брутални.

Џ. Х.: Гледаоци су баждарени другачије. Све је теже користити широки план на филму данас. И што је већи буџет, више крупних планова има на филму и брже се смењују. То је скроз другачији приступ. Десиће се заправо да ће постојати два екстрема: филмови-франшизе који се сад снимају о брендovima попут Барби, и Бетлшипа (Потапање бродова) и Роналда Мекдоналда, а с друге стране ћете имати невероватне дигиталне филмове са веома ниским буџетом. Али та средишња зона, њу је више немогуће одржати и учинити да функционише у тренутном моделу. Можда се ствари буду промениле и надајмо се да ће се поправити.

К. М.: Па, не знам шта ће од наше културе преживети, нити да ли ћемо ми преживети. Ако погледате грчке драме, оне су заиста добре. И има их само шачица. А колико би добре биле да их има две и по хиљаде? Али то је будућност која нас гледа у очи. Све на шта можете помислити постојаће у милионима примерака. Само тај чист број ствари ће им одузети вредност. Није битно је ли у питању сликарство, књижевност, поезија или драма, штагод. Прост обим ствари ће их разводнити. Мислим, кад бисте имали хиљаде грчких драма да читате, да ли би биле толико добре? Верујем да баш и не би.

Џ. Х.: Не, потпуно си у праву. Ево само један пример, Филмски фестивал у Торонту је један од највећих филмских фестивала. Они су први пут до сада отежали пријављивање филма. Наплаћују огромне котизације, али и поред тога су само ове године имали преко четири хиљаде пријава и свели су их на триста.

К. М.: Ово је тек почетни стадијум онога што следи. Само запањујући обим артефаката ће избрисати свако значење које би они можда могли имати. Али дотле вероватно нећемо ни догурати.

Џ. Х.: Ти то из прве руке. Да ти није неко с Института дао инсајдерску информацију? Можеш ли да нам даш тачан датум?

К. М.: За шта, за крај света? [смех] Не, немају тачан датум.

Џ. Х.: Твој начин писања, то је форма поезије. Али толико тога што читаш и проучаваш је техничко и засновано на чињеницама. Постоји ли граница између уметности и науке, и где она почиње да бледи?

К. М.: Свакако да постоји естетска страна математике и науке. То је био један од разлога због којег је Пол Дирак упао у невоље. Он је био један од највећих физичара двадесетог века. Али стварно је веровао, попут других физичара, да када би им дали избор између нечег што је логично и нечег што је лепо, сви би се определили за оно естетично као за нешто за шта је извесније да ће бити тачно. Када је [Ричард] Фејнман саставио своју дорађену верзију квантне електродинимике, Дирак није мислио да је она тачна јер је била ружна. Била је неуредна. Није у њој било јасноће, елеганције коју

је повезивао са математичким или физичким теоријама. Али није био у праву. За то нема једне једине формуле.

WSJ: *Има ли разлике између начина на који је човечанство приказано у Путу у поређењу с оним у Крвавом меридијану?*

К. М.: Нема много добрих људи у *Крвавом меридијану*, док су добри људи оно о чему је *Пуџ*. То је главна тема.

Џ. Х.: Сећам се да си ми рекао да је *Крвави меридијан* о људском злу, док је *Пуџ* о људској доброту. Тек кад сам добио сина схватио сам да је личност једноставно урођена свакој особи. Можеш да видиш како се формира. У *Пуџу*, Дечак је рођен у свету у ком су морал и етика излетели кроз прозор, скоро као у неком научном експерименту. Али он је најморалнији лик. Мислиш ли да се људи рађају као добри?

К. М.: Не мислим да је доброта нешто што се учи. Кад би се нашао препуштен случају да од света учиш о доброту, био би у проблему. Али људи ми с времена на време кажу да је мој син Џон сјајно дете. Ја им кажем да је он толико морално супериорнији у односу на мене да се осећам блесаво када га исправљам, али морам нешто да радим – отац сам му. Не може се много шта покушати да бисте учинили да дете буде нешто што није. Али оно што оно јесте, засигурно можете да уништите. Само треба да budete злобни и окрутни и можете да уништите и најбољу особу.

WSJ: *Шта Ви и Ваш син радиите заједно? У чему налазиите заједнички језик?*

К. М.: Сматрам да крвно сродство у ствари не значи много. Ја имам велику фамилију, али сам близак само с једним од свих њих, с млађим братом Денисом. Он је човек какав ми одговара. Ја сам човек какав му одговара. И Џон је човек какав ми одговара.

WSJ: *Обојица сите очеви младе деце. Док их илегаите, да ли имате осећај да се уметнички шаленати преноси с родитеља на децу?*

К. М.: Џон све време црта, али морам да кажем да није баш добар у томе, ја сам био веома добар. Ја сам као дете био уметник. Вундеркинд. Радио сам свакакве ствари. Велике разметљиве слике животиња. Нисам насликао ништа годинама. Све је то испарило. Никад нисам даље развио те вештине.

Џ. Х.: То нам је заједничко. Ја сам имао озбиљну дислексију и цртање ми је био механизам преживљавања. На крају сам имао одвојену каријеру где су моје ствари биле изложене у Уметничкој галерији у Хамилтону у Канади када сам био веома млад. Радио сам мурале за град.

WSJ: *Заиста? Ја сам једини уљез који није излаіао уметничка дела као дечак?*

К. М.: Ја сам имао изложбе кад ми је било осам година. Било је то само због престижа. Локалне уметничке изложбе. Сећам се неких слика. На једној је био носорог како јуриша. Била је онако фина. Велики акварел, с помешаним медијима. Друга је била баш светлоцрвена, вулкан како еруптира. Било је забавно. Касније сам цртао птице и такве ствари. Сlike природе.

WSJ: *Осећајте ли да покушавајте да одговорите на исџа велика ѿиџања у свим својим делима, али на друџачији начин?*

К. М.: Креативни посао често је инспирисан болом. Може бити да ако немате нешто на свом уму што вас излуђује, можда ништа нећете урадити. Није то баш добро осмишљено. Да сам бог, не бих то тако удесио. Ствари о којима сам писао више ме не занимају, али су ме свакако бринуле пре него што сам их написао. Тако да постоји нешто у писању о њима што их уништава. Све их искористиш. Кажем људима да никада нисам прочитао ниједну од својих књига, и то је истина. Они мисле да их завитлавам.

WSJ: *Раније сџе сџоменули улоју коју сређа иџра у живојџу. Где је сређа умешала ѿрсџе за Вас?*

К. М.: Није било особе од Адама која је имала више сређе од мене. Није ми се догодило ништа што није савршено. Не покушавам да звучим као шалџивџија. Није било ни тренутка кад сам био без паре или на дну а да се нешто није појавило. Увек изнова, па опет изнова. Довољно да вас учини сујеверним.

*(С енџлеској ѿревела **Слађана Сџаменковић**)*